

Grundlæggende kristendom – 5: Guds redningsplan i Det gamle Testamente

Af Louis Nielsen

1. Vejen til Gud er spærret. (1 Mos 3:24). Og den følgende historie, som vi kalder urhistorien (1 Mos 4-11), viser med al tydelighed, hvor langt mennesket fjerner sig fra Gud. Rom 1:18-32; Ef. 2:1-5.
2. Frelsesplanen: Gud lader det imidlertid ikke blive ved det. For hans vilje og hans frelsesforsæt står fast, og fra evighed var der en frelsesplan rede hos Gud (1 Kor 2:7; Ef 1:4 ff; 1 Pet 1:10 ff.). Denne virkeliggøres i frelseshistorien. Det er vigtigt at forstå frelseshistorie som virkelig historie: det skete, men det er også mere end historie, for den åbenbarer Gud som "en Gud til frelse". Frelshistorien er en række successive og kontinuerlige handlinger, som formidler, symboliserer og forbereder Guds definitive frelsesindgreb i Jesus: inkarnationen, korsfæstelsen, opstandelsen, himmelfarten, Helligåndens komme, genkomsten og til sidst åbenbarelsen af Guds evige rige.
3. Udvælgelsen og kaldelsen af Abraham er det første skridt i frelseshistorien. Det er en monumental handling, som er helt grundlæggende for Det Nye Testaments opfattelse og oplevelse af evangeliet. Men også Det Gamle Testamente ser på Abrahams kaldelse som noget helt afgørende og skelsættende. (1 Mos 12:1 ff.; 15:1-6; 2 Mos 2:23-25; 3:6; Joh 8:39-40; 52-59; Rom 4; Gal 3:6-29; 4:21-31).
4. Israels udvælgelse og kaldelse er det næste store skridt fremad i frelseshistorien (2.Mos) - og i den historie er alle de grundlæggende begreber, som Bibelens forkyndelse af frelsen betjener sig af: Udvælgelse, kaldelse, forløsning, helligelse, pagt, kærlighed, nåde, trofasthed, soning, syndsforladelse.
5. Israels gudsyndelse og de institutioner, der er knyttet hertil, er formidlere af frelsesbudskabet. Tabernaklet, præsteskrabet, offertjenesten, helligheds- og renselsesritualerne og højtiderne er det. De siger, at Gud gerne vil komme sit folk nær, men også, at der er noget i mennesket, i dets natur og levevis, som hindrer ham i at have fuldt fællesskab med os og give os fuld adgang til sig. Der er noget, som stadig spærrer, og som kun kan fjernes ved et helt anderledes radikalt indgreb fra Gud. Se ikke mindst Heb. 9 og 10, men også Rom 5:1-10; 8:1-8; 2 Kor 5:11-21; Gal 3:13-14; 1 Joh 1:5-10.
6. Pagten med David og kongedømmet har også store frelseshistoriske implikationer. (2 Sam 7). Tanken og ideen om en kommende konge, som helt og fuldt skal åbenbare Gud og være fuldgyldig repræsentant for Guds rige er her (Messias). Israels profeter bygger videre på dette motiv, og kongen er nu Immanuel (Es 7-11, Herrens Tjener (Es 40-53), Menneskesønnen (Dan 7), Herren ved Guds højre hånd (Salme 110), hovedhjørnestenen i Zion.

Spørgsmål til overvejelse og diskussion

- Hvordan vil du tolke 1 Mos 3:24? Og i dets videre udvikling i Bibelen? I en moderne kontekst? I litteraturen og billedkunsten, og personligt, eksistentielt?
- Har det nogen afgørende betydning, om Bibelens fortællinger, især de frelseshistoriske har nogen historisk virkelighed bag sig? Er de ikke lige gode fortællinger, om de er sande eller ej? Hvad nu, hvis de "kun" er fortællinger? Hvilke trosmæssige og teologiske følger har det?

- Hvorfor er det så svært for moderne mennesker at tro på Gud? Og især at tro på, at han gør sig gældende i historien, intervenerer i historien og gør det på en personlig måde, hvorved han samtidig åbenbarer sin magt og herlighed, hvem han er, og hvad han vil?
- Hvordan har vi det i det hele taget med "historie"? Er det ikke snarere et minus end et plus, at noget er historisk, endda gammelt historisk?
- På hvilken måde kan det siges, at Jesus opfylder Det Gamle Testamente, ikke bare dets profetier og forudsigelser, men også dets historie?
- Hvordan havde Jesu historie og den mening, vi skal tillægge den have set ud uden frelsesfortællingen i Det Gamle Testamente?
- Er der plads til en "typologisk" tolkning af institutioner som tabernaklet, ofringerne, præsteskabet, højtiderne? Typologisk betyder, at noget er billede på, symbol på, sindbillede på noget højere og kommende, "skygger af de kommende goder"? Hvornår bliver en typologisk tolkning overdreven og måske farlig?
- Frelsehistorien varsler Guds kommende indgreb i Kristus og den kommende verden, men den afslører også menneskets grundlæggende nød, mangler og brist. Set ud fra den synsvinkel hvilken grundlæggende nød synes du så fortællingerne i Mosebøgerne, ganske særlig i 3. Mosebog afslører? Og betyder det, at du ligefrem kan blive bange for dig selv?